

Po nekaj minutah zbranosti se je poravnala in obrnila:

»Tako, Nuša, zdaj se vrni k meni in mi povej, kako ti je bilo.«

»Ah, Jan, saj veš, ampak —« Poljubil jo je in stisnil k sebi:

»Pusti ta ampak, najljubša mi tovarišica, in pripravi posteljo.«

Nova domačnost

Bančni ravnatelj Rok Kokoljevič ima dokaj udobno stanovanje, niti ženi se ni treba stiskati v običajno spalnico in kuhinjo, niti sin edinec ni primoran študirati v tem ali onem kotu družinske sobe. Tako pa si lahko zamislimo še salon, obednico, očetov kabinet, gospejin budoar, sinovo spalnico in študijsko sobo. Opustimo zaradi skromnosti na primer sobo v slogu francoskega Ludovika v »empire stilu« in podobno. Med pritiklinami naštejemo celo malo sobico za služkinjo. Prostori so opremljeni dokaj razkošno, celo tako razkošno, da ne dobiš nikakega posebnega vtisa, kadar si ogledaš vse to udobje in ti oči prav za prav obvisijo na telefonu ali radijskem aparatu. Čez desetletja morda bo tako stanovanje doseglo že muzejsko starost in, če se bo novi rod hotel nazorno poučiti o redkih stanovanjih svojih prednikov, bo moral na ogled v neko narodno hišo, ki ne bo niti več obljudena, le še spomin —

Roka Kokoljeviča je zadela velika neprijetnost: ostala sta sama z ženo, ki gre že v petdeseta, ko žena ni več mikavna po zunanosti, marveč more zastaviti z nakopičenim notranjim bogastvom. Gospa Vladoša temu ni bila kos in prav hudo jo je zadelo, ko se ji je izmaknil še tisti edini, s katerim si je v srcu dala opravka: edinec. Lepega dne se je oblekel športno in je zvest dani besedi odšel botanizirat v naravo. Očka Rok se je sprijaznil s to mislijo. V bistvu je sinovih nazorov. Meril je sobe ob urah oddiha, kar je gospo Vladošo razburjalo. Želi si miru in samote vsaj v svojih urah.

Slednjič mu je lepega dne zaklenila svoj budoar, zakaj Rok je bil čudno zmeden kakor nekdo, ki se mu je nekaj čisto novega odprlo, nekaj čudovitega zasanjalo ob belem dnevu. Sprehaja se iz obednice v spalnico, od tod v sinovo sobo, od tod do budoarja. Rad bi pogledal noter, zakaj samotno mu je in pa tisto novo ga muči, kar bi rad nekomu razodel, zaupal. V kuhinji se mirno suče brhko dekle, gospodinjska pomočnica gospe Vladoše. Pogled nanjo mu je kakor v razvedrilo v tej praznoti. Stopi k telefonu in povpraša v banko, kako se posli opravljajo, kako je s pošto, kako z obiski. Vse v redu. Povrne se po sobah navzgor, pride do budoarja in potisne kljuko. Nič. Povrne se po sobah navzdol do služkinje. Prime jo za roko in ji razodene: »Poglej, Anica, nič hudega se ti ne bo zgodilo, ostala boš pri nas, pomagala gospe, poslušala radio, odgovarjala na telefon.«

»Seveda, gospod, vse to me veseli,« se mu je namuzalo dekle, čudeč se njegovi ljubeznivosti.

Spet je stopil k telefonu in poklical prijatelja s policije, potem prijatelja sošolca in še druge; svet je tako lep, če živiš z vsemi v prisrčnem

razmerju, če lahko občuješ z vsemi, če lahko kličeš, kadar se ti poželi, samo telefonsko slušalko privzdigneš, zasučesh... Ah, ti blagoslovljeni napredek sveta in družbe! Ah, ti blagoslovljena svoboda in bogastvo!

Zopet je krenil po sobah navzgor in je z rokami podpiral neke misli, ko so silile prodreti ven, ga obvladati še od zunaj in ga okleniti. Vrata se bodo odprla na stežaj, kar po vrsti, salon, obednica, spalnica, sinovi sobi, potem pa pride gospejin budoar, ki je zaklenjen —. Nič zato, prišel bo trenutek, ko se bo gospa Vladoša pokazala na vratih in —. No, takole se bo zgodilo: prišli bodo ljudje, vsi najrazličnejši in bodo zasedli prostore, vrnili življenje samoti, oživili stene. Vseh vrst bodo in vsakih opravkov in še več. Sobe si bodo podelili na kote in postavili špansko steno...

Beseda ga je zmedla, beseda za tisto čudno stvar, ki spominja starih sramežljivih časov. Pognal se je do budoarja in pritisnil na kljuko:

»Odpri, Vladoška, mamica.«

Gospa je prisluhnila. Kaj se je primerilo, kaj se je zgodilo možu? — Skrb jo je omečila. Vstane z divana in odpre. Rok ji stisne roko in vstopi.

»Ne zaklepaj se, dušica, saj ti bodo s silo vdrli v sobo.«

»Kaj? Kdo?« Srce ji vzdrhti. »Ali je policija na vratih?«

»Ne boj se, Vladoška, mamica. Ljudje, ljudje! Posedli bodo najino samoto.«

Pobledela je in se stisnila možu v naročje.

»Ne boj se, mamica; v budoarju ostaneva midva in Anica, tvoja pomočnica. Budoar zaklenemo.«

»Kaj se je zgodilo, Rok?« Gospa zaihti. »No, nikar, Vladoša, tudi Evgenij se vrne, Evgenij, najin edinec —«

»No, in —«

»Tudi njemu bo prostor v budoarju. Stisnili se bomo vsi domači, da ne bo notri tujih obrazov in bomo gledali drug v drugega in prisluškovali. Morebiti se bodo cmerili otroci, morebiti ječali bolniki, ali pa bo od vseh sten donela pesem dela, skrbi ali sladkost ženskih glasov in smeha —«

»Za božjo voljo, Rok. Usmili se me!«

»No, dragica, mučim te dovolj dolgo. Toda postal sem čisto masovni človek. Nisi še slišala praviti o tem? Pouči se morda v literaturi Sirina, svetujem ti, vplivalo bo nate. Jaz sem pripravljen, postal sem čisto masovni človek, ah! Zaklenemo budoar in ostanemo sami: mamica Vladoša, očka Rok, sinko Evgenij in gospodinjska pomočnica Anica.«